

EDITORIAL

Mangandam, magkaurusa, ngan umato!

Susrunod na an mga paningkamot han rehimen Duterte nga puypuyon an rebolusyunaryo nga kagiusan. Gin-anunsyo hini an hiluagan nga operasyon nga Retooled Community Support Program (RCSP) ha Northern Samar yana nga Marso. Samtang, padayon an mga nakapokus nga operasyon militar ha diri mamenos ha 16 nga bungto ha iba nga parte han Samar ngan Leyte. Kundi pinaagi hini nga ginpapintas nga todo-gerra, ginamin na liwat ni Duterte nga kulang pa an ira ginhihimo agud hul-os nga mapuypoy an rebolusyon.

Nagdudugang an ira mga tropa, armas, panhugay ngan pan-uwat kontra ha kagiusan. Nagbibinalik-balik hira ha mga baryo, milyun-milyon an ira gin-gagastos, ngan dugang nga madarahug an ira mga operasyon. Kundi diri bisan san-o hini masosolbar an gamot han kakurian, sanglit diri nira hul-os nga mapuypoy an BHB. Natikasuso ngan natikadako an ira mga operasyon, kundi mas nagigin mahimuon na an masa ngan BHB ha kaangayan nga moda han paggios agud padayon nga makigrebolusyon.

Klaro nga waray iba nga hingaradtuan an larang han kaaway kundi kapakyasan.

Samtang kinahanglan seryoso nga pangandaman an pasista nga pangatake han kaaway, diri angay mahulop an katawhan. Mayda hira baul-karikuhan han rebolusyunaryo nga eksperyensya nga mapupurutan han leksyon ngan mag-upay nga pananglitan agud mapakyas an pagmalapuypoy han kaaway.

Kinahanglan nira magkaurusa ngan pursigido nga atuhan an pasista nga terorismo ni Duterte. Kinahanglan nira pakusgon an mga rebolsuyunaryo nga organisasyon masa ngan pagiuson an ngatanan para ha rebolusyon. Kinahanglan nira ig-insister an ira mga katungod ngan ibuksas an pangabuso han mga pasista. Kinahanglan nira suportahan an ira hukbo, nga andam karawton an ayat nga humaum ha presente nga kamutangan, pakyason an kontra-rebolusyunaryo nga gerra ni Duterte ngan ipasulong an armado nga rebolusyon tubtub ha kadaugan. **■**

RCSP ha Northern Samar, natikapintas

GIN-ANUNSYO HAN AFP-PNP nga siyam nga bungto ha Northern Samar an prayoridad nga lansaran han operasyon nga Retooled Community Support Program (RCSP), nga ginpauswag nga konsepto han kombat-paniktik-saywar tikang yana nga bulan.

Ha usa nga *send-off ceremony* ha mga tropa hini hadton Marso 22, ginngaranan an Victoria, San Isidro, Lavezares, Catubig, Las Navas, Bobon, Pambujan, Laoang ngan San Roque komo mga prayoridad nga target han RCSP. Sakob hin duha ngada tulo kabulan o masobra pa, dinhi kuno magbababad an 30 katim han 132 nga tropa han 803rd Infantry Brigade-Philippine Army, PNP-Northern Samar, PNP-Regional Mobile Force Battalion, ngan PNP-Special Action Force.

Ha Las Navas, nagtikang na hadin Marso 8 an operasyon nga RCSP ha pira nga barangay, sigon ha sumat han BHB-Rodante Urtal Command. Ha Brgy. Epaw, mahugot nga ginmonitor han mga sundalo an sakobgawas han mga residente pinaagi han pagpapirma ha *logbook*. Ha Brgy. San Jose, ha barangay hall ngan iba nga sibilyan nga istruktura naukoy an mga tropa, sukwahi ha internasyunal nga balaud han gerra. Ha Brgy. Sagod, nagpanhatag han mga polyeto hiunong ha COVID-19 nga mayda nakasalado nga listahan han mga "benepisy" nga panhugay para ha pagpasurender. Nakatalaan liwat nga lansaran han RCSP an San Isidro, San Antonio, Aguinaldo ngan Catotoogan.

"RCSP..." sundan ha paypay 2

Programa ha pagpabakuna ni Duterte, limitado ngan maanomaliya

Nahiagum han pagsukna tikang ha publiko an mga meyor nga nahiuna ha mga trabahador pankalibsugan nga magpabakuna kontra ha COVID-19. Kalakip hini nga 12 nga meyor hira Alfred Romualdez han Tacloban City ngan Macel Avestruz han Barugo, Leyte, nga nahiuna ha mga trabahador pankalibsugan, mga *senior citizen*, mga pasyente nga mayda grabe nga sakit, ngan iba pa prayoridad ha pagpabakuna.

Ginsundan han mga meyor an pananglitan ni Duterte nga una na nga ginpabakuna an mga kaapi han Presidential Security Group (PSG) gamit an inismagol nga bakuna tikang ha China hadton 2020. Pabilib la an iya kaman- duan nga imbestigaran an mga meyor tungod kay hiya mismo an nagpupugong ha Food and Drug Administration nga aliskayon an pag-iniksyon han PSG. Gintarhug pa niya an Kongreso han "krisis ha bataan balaud" kun igpipirit an imbestigasyon.

Dako nga insulto ha mga trabahador pankalibsugan ngan ha katawhan an diri pagsunod ha listahan han prayoridad ha pagpabakuna. Kulang na ngani an suplay han bakuna, aada pa la ha masobra 500,000 ha 1.7 milyon nga trabahador pankalibsugan an nababakunahan.

Kadungan hini, natikadamo an baryant han COVID-19, natikadamo an mga natatapanan, ngan napupuna an mga ospital. Utro naman nga naghuhugot an restriksyon ha mobilidad ngan pakabuhi han katawhan.

Dugang nga nameligro an surok han suplay han bakuna han Pilipinas, kalakip an mga dosis nga tikang ha COVAX. Amo ini an programa ha libre nga distribusyon han bakuna

tikang ha World Health Organization. Sigon hini, kinahanglan sundon han mga nasud nga kumarawat han bakuna an ginkasarabutan nga listahan han prayoridad. Kun diri, poyde ini diri na utro nga kumarawat han dosis. Diri kalakip ha prayoridad nga grupo an mga upisyal han guberno sugad han mga meyor.

Ini nga pag-uunahay ha pagpabakuna resulta han ura-ura kakulang nga suplay han bakuna. Ha tinikangan pa la, waray na plano an rehimen Duterte nga himuon nga hiluagan an pagpabakuna. Ha nasyunal nga badyet para ha 2021, nag-alutaga la ini han 2% han ₱72 bilyon nga kinahanglan agud bakunahan an 60% han populasyon. Kahuman lumobo an mga kaso han COVID-19 ha Metro Manila ngan karaknit nga prubinsya, ginmanduan han Department of Health an mga rehiyon nga ibalik an ira mga dosis tungod kay uunahon la anay an mga lugar diin pinakadamo an bag-o nga kaso. ■

"RCSP...", "tikang ha paypay 1

Panmirit ngan panhulga an pamaagi han AFP-PNP ha pagpatuman han RCSP. Panarhug nira ha mga lokal nga upisyal ha Catubig, "Kairo han mga baryo nga diri mapirma han 'persona non grata' kontra ha BHB" pag-abot han ira mga tropa. Kalakip an nasering nga deklarasyon ha pakete han mga ginpapapirma ha mga upisyal han barangay nga mayda operasyon nga RCSP.

Sigon ha AFP-PNP, katuyuanan han RCSP nga mapasilitar an serbisyo ha mga tay-aw nga komunidad. Kalakip dinhi an mga pabilib nga proyekto sugad han pabalay, livelihood nga hayupan, ngan ihawan han hayop. Samtang, buwa pa gihapon an programa ha reporma ha tuna ngan bagsak-presyo an produkto nga humay han mga parag-uma tungod ha padayon nga monopolyo ha tuna ngan kaatrasado han sistema han agrikultura ha kabaryuhan.

Pagmimina han chromite ha Homonhon, gintipahan

NANAWAGAN AN LOKAL nga padi ha isla han Homonhon nga paundan- gon an mapanhibang nga pagmimina han *chromite* han usa nga kompaniya nga Chinese ha ira lugar. Kasunod ini han pagtugot han guberno ha Techiron Resources nga kuhaon an 7,000 metriko tonelada hini nga minerales ha pungkay han mga *lockdown* hadton 2020. Ginlalauman han rehimen Duterte an pagmimina agud "pabuyluhon" an laprak nga ekonomiya.

HA KAMATUORAN

85% han mga Pilipino nahiagum han kakurian ha pinansya tungod ha *lockdown*.

84% nagsering nga bumagsak an ira kita hadton 2020.

Reperens: Asian Development Bank Institute, Marso 2021